

Askolan kunnan lausunto Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelman luonnoksesta

Kunnanhallitus 06.11.2024 § 224
2/00.01.02/2021

Valmistelu/lisätiedot kunnanjohtaja, Annu Räsänen, puh 0407109045
etunimi.sukunimi@askola.fi

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen aluehallitus on kokouksessaan 26.9.2024 päättänyt pyytää lausuntoa Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelman luonnoksesta Askolan, Lapinjärven, Loviisan, Myrskylän, Porvoon, Pukkilan ja Sipoon kunnilta sekä hyvinvointialueen lautakunnilta ja vaikuttamistoimielimiltä. Palveluverkkosuunnitelma koskee sosiaali- ja terveystalouden palveluverkon uudistamista. Lausuntoja pyydetään 7.11.2024 klo 16.00 mennessä.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen aluehallitus vastaa järjestämisvastuun toteutumisesta ja palveluverkkoselvityksen valmistelusta, seurannasta ja arvioinnista. Itä-Uudenmaan hyvinvointialue on valmistellut palveluverkkosuunnitelmaa virkatyönä osana muutosohjelmaa. Selvityksessä tarkastellaan palveluntuotannon nykytilaa ja tulevaisuutta, huomioiden käynnissä oleva muutosohjelma, palvelujen saatavuus ja saavutettavuus, palvelutoiminnan tehostaminen digitaalisilla ja liikkuvilla ratkaisuilla, kustannusvaikutukset sekä palvelustrategia. Tiedot selvitykseen on hyvinvointialueella kerätty avoimista tietolähteistä ja niitä on täydennetty hyvinvointialueen itse tuottamilla tiedoilla. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen mukaan palveluverkkoselvitys valmistuu marraskuun 2024 alussa ja sitä käsitellään aluehallituksessa seuraavan kerran 14.11.2024.

Askolan kunnan osalta palveluverkkosuunnitelman luonnokseen on kirjattu seuraavat osiot:

Terveysasemapalvelut

- ei supistuksia Askolan sosiaali- ja terveysasemapalveluissa

Ikäntyneiden asumispalvelut

- lakkautetaan Palvelukeskus Mäntyrinteen asumispalveluyksikkö
- perusteluna lakkautukselle: kiinteistön kunto

Palvelukeskus Mäntyrinteen lakkauttamisen perusteeksi on ilmoitettu kiinteistön kunto. Hyvinvointialue ei ole ilmoittanut kiinteistön kuntoon liittyviä puutteita Askolan kunnalle. Palvelukeskus Mäntyrinteessä on tehty mittavia peruskorjauksia 2010-luvulla ja 2020-luvun alussa. Viimeisimmässä mittavassa korjausinvestoinnissa on uusittu ilmanvaihtoa ja investoitu uuteen ilmanvaihtokonehuoneeseen. Teoreettisen laskeman mukaan rakennuksen tekninen kuntoluokka on noin 50 prosenttia, mutta se ei merkitse sitä, etteikö rakennusta voisi käyttää nykyiseen toimintaan. Palvelukeskus on kieltämättä jo iäkkäämpi rakennus ja tämänkaltaisessa kohteessa on luonnollisesti ylläpitokorjauksen tarpeita. Kiinteistön ylläpitokorjaukset ovat kustannukseltaan minimitasoa uudisrakennuksen investointikustannuksiin verrattuna.

Palvelukeskus Mäntyrinne ei täytä kaikilta osin hyvinvointialueen esittämiä toiminnallisia kriteerejä tilavaatimusten laajuuden tai tason suhteen. Tilanne ei ole erityisen poikkeava valtakunnallisesti muihin vastaaviin hoivatiloihin nähden. Palvelukeskus Mäntyrinteen henkilökunta ja

asiakkaat läheisineen eivät ole antaneet kielteistä palautetta tiloista kunnalle. Palvelukeskus Mäntyrinteen pääomavuokra ja ylläpitovuokra ovat vuokrasopimuksen alussa olleet 11,46 € / m² / kk ja vuokrattava pinta-ala on ollut 3069,59 hm². Mäntyrinteen kustannukset ovat Itä-Uudellamaalla keskitasoa myös hoivapalvelukustannukset kustannuksiin mukaan lukien. Palvelukeskus Mäntyrinnettä voidaan edelleen vuokrata hyvinvointialueelle vuoden 2026 alusta alkaen. Vuokrattavien tilojen määrää voidaan tarvittaessa hyvinvointialueen esityksestä supistaa. Tiloja kannattaa käyttää ainakin siirtymäajan sinne saakka, kunnes hyvinvointialueen suunnittelemaat mahdolliset uudet asumispalveluyksikön tilat valmistuvat. Itä-Uudenmaan hyvinvointialue ei ole esittänyt tietoa siitä mitkä ovat ne korvaavat tilat, jonne Askolan Mäntyrinteen asukkaat tultaisiin sijoittamaan.

Askolan kunta on lähes 5000 asukkaallaan Itä-Uudenmaan pienistä kunnista suurin. Askolan väestö ikääntyy alueen kunnista toiseksi nopeinta tahtia ja ikäihmisten palveluiden tarve kasvaa, mutta nyt lausuttavana olevassa suunnitelmassa kunta olisi jäämässä täysin ilman ikääntyneiden palveluita. Palveluverkkoselvityksen analytiikassa ei ole suoraan huomioitu ikääntymisen vaikutusta palvelutarpeen kasvuun. Tämä luvataan ottaa tulevaisissa raportoinneissa huomioon, mutta nyt kuitenkin päätöksiä ollaan tekemässä tämän palveluverkkoselvityksen perusteella.

Vuoteen 2040 mennessä Askolassa on yli 75-vuotiaita 63 prosenttia enemmän kuin nyt, mikä edellyttää ehdottomasti kattavien ennaltaehkäisevien yhteisöllisten palveluiden, kotiin vietävien palveluiden ja ikääntyneiden asumispalveluiden tarjoamista lähipalveluna kunnassa. Päätöksen ikääntyneiden asumispalveluiden lakkauttamisesta tulisi perustua tietoon siitä, mikä on todellinen ikääntymisen vaikutus palvelutarpeeseen.

Liitteenä Askolan kunnan vanhusneuvoston lausunto ja Mäntyrinteen henkilöstön kannanotto asiassa.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Annu Räsänen

Päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää lausuntonaan hyvinvointialueelle, että Askolan kunnassa tulee jo palvelutarpeen kasvuun perustuen olla tarjolla ikääntyneiden asumispalveluita. Mäntyrinteen asumispalveluyksikköä koskeva lakkauttaminen on vakava uhka asukkaiden lähipalveluille ja kunnan elinvoimalle. Askolan kunta ei hyväksy ikääntyneiden asumispalveluiden lakkauttamista ja Askolan asukkaiden siirtelyä eri asumispalveluyksiköihin ympäri Itä-Uusimaata

Päätös

Keskustelun jälkeen kunnanjohtaja antoi muutetun päätösehdotuksen: Kunnanhallitus esittää lausuntonaan hyvinvointialueelle alla olevan lausunnon:

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen aluehallitus on kokouksessaan 26.9.2024 päättänyt pyytää lausuntoa Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelman luonnoksesta Askolan, Lapinjärven, Loviisan, Myrskylän, Porvoon, Pukkilan ja Sipoon kunnilta sekä hyvinvointialueen lautakunnilta ja vaikuttamistoimielimiltä. Palveluverkkosuunnitelma koskee sosiaali- ja terveyspalveluiden palveluverkon uudistamista. Lausuntoja pyydetään 7.11.2024 klo 16.00 mennessä.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen aluehallitus vastaa järjestämisvastuun toteutumisesta ja palveluverkkoselvityksen valmistelusta, seurannasta ja arvioinnista. Itä-Uudenmaan hyvinvointialue on valmistellut palveluverkkosuunnitelmaa virkatyönä osana muutosohjelmaa.

Selvityksessä tarkastellaan palveluntuotannon nykytilaa ja tulevaisuutta, huomioiden käynnissä oleva muutosohjelma, palvelujen saatavuus ja saavutettavuus, palvelutoiminnan tehostaminen digitaalisilla ja liikkuvilla ratkaisuilla, kustannusvaikutukset sekä palvelustrategia. Tiedot selvitykseen on hyvinvointialueella kerätty avoimista tietolähteistä ja niitä on täydennetty hyvinvointialueen itse tuottamilla tiedoilla. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen mukaan palveluverkkoselvitys valmistuu marraskuun 2024 alussa ja sitä käsitellään aluehallituksessa seuraavan kerran 14.11.2024.

Askolan kunnan osalta palveluverkkosuunnitelman luonnokseen on kirjattu seuraavat osiot:

Terveysasemapalvelut

- ei supistuksia Askolan sosiaali- ja terveysasemapalveluissa
- Ikääntyneiden asumispalvelut
- lakkautetaan Palvelukeskus Mäntyrinteen asumispalveluyksikkö
- perusteluna lakkautukselle: kiinteistön kunto

Palvelukeskus Mäntyrinteen lakkauttamisen perusteeksi on ilmoitettu kiinteistön kunto. Hyvinvointialue ei ole ilmoittanut kiinteistön kuntoon liittyviä puutteita Askolan kunnalle. Palvelukeskus Mäntyrinteessä on tehty mittavia peruskorjauksia 2010-luvulla ja 2020-luvun alussa.

Viimeisimmässä mittavassa korjausinvestoinnissa on uusittu ilmanvaihtoa ja investoitu uuteen ilmanvaihtokonehuoneeseen. Teoreettisen laskeman mukaan rakennuksen tekninen kuntoluokka on noin 50 prosenttia, mutta se ei merkitse sitä, etteikö rakennusta voisi käyttää nykyiseen toimintaan. Palvelukeskus on kieltämättä jo iäkkäämpi rakennus ja tämänkaltaisessa kohteessa on luonnollisesti ylläpitokorjauksen tarpeita. Kiinteistön ylläpitokorjaukset ovat kustannukseltaan minimitasoa uudisrakennuksen investointikustannuksiin verrattuna.

Palvelukeskus Mäntyrinne ei täytä kaikilta osin hyvinvointialueen esittämiä toiminnallisia kriteerejä tilavaatimusten laajuuden tai tason suhteen. Tilanne ei ole erityisen poikkeava valtakunnallisesti muihin vastaaviin hoivatiloihin nähden. Palvelukeskus Mäntyrinteen henkilökunta ja asiakkaat läheisineen eivät ole antaneet kielteistä palautetta tiloista kunnalle. Palvelukeskus Mäntyrinteen pääomavuokra ja ylläpitovuokra ovat vuokrasopimuksen alussa olleet 11,46 € / m² / kk ja vuokrattava pinta-ala on ollut 3069,59 hm². Mäntyrinteen kustannukset ovat Itä-Uudellamaalla keskitasoa myös hoivapalvelukustannukset kustannuksiin mukaan lukien. Palvelukeskus Mäntyrinnettä voidaan edelleen vuokrata hyvinvointialueelle vuoden 2026 alusta alkaen. Vuokrattavien tilojen määrää voidaan tarvittaessa hyvinvointialueen esityksestä supistaa. Tiloja kannattaa käyttää ainakin siirtymäajan sinne saakka, kunnes hyvinvointialueen suunnittelemat mahdolliset uudet asumispalveluyksikön tilat valmistuvat. Itä-Uudenmaan hyvinvointialue ei ole esittänyt tietoa siitä mitkä ovat ne korvaavat tilat, jonne Askolan Mäntyrinteen asukkaat tultaisiin sijoittamaan. Lisäksi Askolan kunta edellyttää, että kunnan syyskuussa 2024 hyvinvointialueelle tekemä esitys uuden rakennettavan asumispalveluyksikön osalta käsitellään asianmukaisesti palveluverkkoselvityksen käsittelyn yhteydessä.

Askolan kunta on lähes 5000 asukkaallaan Itä-Uudenmaan pienistä kunnista suurin. Askolan väestö ikääntyy alueen kunnista toiseksi nopeinta tahtia ja ikäihmisten palveluiden tarve kasvaa, mutta nyt lausuttavana olevassa suunnitelmassa kunta olisi jäämässä täysin ilman ikääntyneiden palveluita. Palveluverkkoselvityksen analytiikassa ei ole suoraan huomioitu ikääntymisen vaikutusta palvelutarpeen kasvuun. Tämä luvataan ottaa tulevissa raportoinneissa huomioon, mutta nyt kuitenkin päätöksiä ollaan

tekemässä tämän palveluverkkoselvityksen perusteella. Askolan kunnassa tulee jo palvelutarpeen kasvuun perustuen olla tarjolla ikääntyneiden asumispalveluita. Mäntyrinteen asumispalveluyksikköä koskeva lakkauttaminen on vakava uhka asukkaiden lähipalveluille ja kunnan elinvoimalle. Askolan kunta ei hyväksy ikääntyneiden asumispalveluiden lakkauttamista Askolasta ja asukkaiden siirtelyä eri asumispalveluyksiköihin ympäri Itä-Uusimaata.

Vuoteen 2040 mennessä Askolassa on yli 75-vuotiaita 63 prosenttia enemmän kuin nyt, mikä edellyttää ehdottomasti kattavien ennaltaehkäisevien yhteisöllisten palveluiden, kotiin vietävien palveluiden ja ikääntyneiden asumispalveluiden tarjoamista lähipalveluna kunnassa. Päätöksen ikääntyneiden asumispalveluiden lakkauttamisesta tulisi perustua tietoon siitä, mikä on todellinen ikääntymisen vaikutus palvelutarpeeseen.

Lisäksi Askolan kunta näkee tärkeänä, että Porvoon Kuninkaanportin alueelle suunnitelmassa olevaa hyvinvointikeskusta edistetään viivästyksittä. Hyvinvointikeskus tulee kuitenkin mitoittaa palvelemaan ensisijaisesti HUS:in ja Porvoon kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon tarpeita. Askolan kunta pitää erittäin keskeisenä Askolan asukkaiden lähipalveluiden säilyttämisen uuden hyvinvointikeskuksen rakentamisen rinnalla.

Merkitään pöytäkirjaan, että Riku Honkasalo, Matti Jäppilä, Petra Lind, Mia Myllys ja Hannu Vihreäluoto totesivat itsensä esteelliseksi (intressijääviys) ja poistuivat kokouksesta klo 17.44-18.43 väliseksi ajaksi. Juho-Matti Nirvi toimi puheenjohtajana tämän pykälän ajan. Varajäsenet Jarkko Inkeroinen (klo 17.44-18.43), Anne Lampinen (klo 17.44-18.20) ja Marko Nurmi (klo 17.44.-18.43) olivat paikalla tämän asian käsitellyn aikana. Kokouksessa pidettiin tauko klo 18.43-18.55 tämän pykälän käsittelyn jälkeen. Tero Suominen saapui kokoukseen klo 18.43 ja hänen varajäsenensä Jouko Pihlaja poistui kokouksesta 18.43.

Pöytäkirja tämän päätöksen osalta tarkistettiin välittömästi kokouksessa.

Täytäntöönpano

Itä-Uudenmaan hyvinvointialue